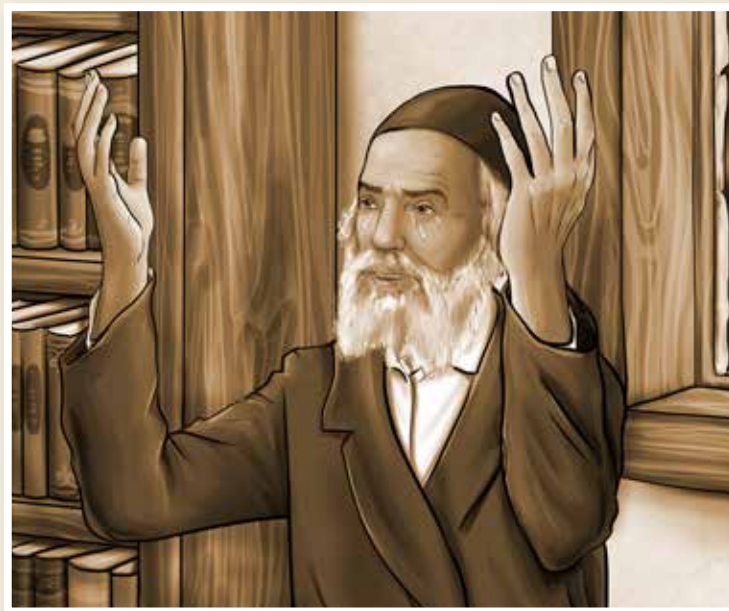

מַרְז הַחֶפֶץ הַחַיִּים

עֲשָׂרִים וַחֲמֵשֶׁה סְפוּרִים
מִמְסַכֶּת חַיֵּי הַמְּפֹלָאָה שֶׁל
רֵאשׁ כָּל בְּנֵי הַגּוֹלָה בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא

רַבֵּנוּ יִשְׂרָאֵל מֵאִיר מֵרֵאדִין זְצוּק"ל

מאת הרב אברהם אוהיון

ציורים: שרה קוננופניצקי

עריכת לשון: מירי הילסון

תָּכֵן עֲנִינִים

- 8..... מי רוקן את הדל"ים?
10..... גולה למקום תורה
12..... שדוך למען אָמָא
14..... פְּרִים לְכֹלָה עֲנִיָּה
16..... וְהָכֵן פְּרִנְסָתָנוּ
18..... מי האיש החפץ חיים?
20..... נָאָה דוֹרֵשׁ וְנָאָה מְקַיֵּם
22..... בּוֹרַח מִן הַכְּבוֹד
24..... יְשִׁיבֵת רֵאדִין
26..... הַיְשִׁיבָה בְּבִנְיָנָה
28..... לְקַבֵּל? - לֹא! לְאַהֲבָ? - כֵּן!
30..... בְּכָל יוֹם שְׂיָבוֹא
32..... וְהָשֵׁב כְּהַנִּים לְעִבּוּדָתָם
34..... הֵיכָן הַבַּיִת הַקְּבוּעַ?
36..... אֵימַת מְלַחְמָה
38..... בְּטִלְטוּלֵי הַדֶּרֶךְ
40..... יְשִׁיבָה בְּגָלוּת
42..... לְשִׁמַּח יְהוּדִים - עַד הֵיכָן?
44..... הַפְּרָה שְׁנִגְנָבָה
46..... יָד שְׁמַחֲלֵת שַׁבָּת
48..... פִּיצָד מִתְנַהֲגִים עִם גָּנֵב?
50..... פֶּה טְהוֹר
52..... הַקּוּמִסָּר שֶׁהִבְרִיא
54..... וְנִשְׁמְרָתָם
56..... הַמְּשִׁנָּה בְּרוּרָה

עריכת לשון:
מירי הילסון

הגהות לשון וניקוד:
יהודית הירשמן

הגהות לשון ותוכן:
הרב מאיר ארלנגר

ציורים:

שרה קוננופניצקי

עימוד ועיצוב:

מירי פלקסר

ניהול גרפי:

אברהם אוהיון

© כל הזכויות שמורות

הוצאה לאור, שיווק והפצת ספרים

דח' בית הדפוס 32 | טל: 02-6428885 | פקס: 02-6422023
www.hbooks.co.il | hhbooks20@gmail.com

הפצה בלעדית

נדפס בישראל טבת תשע"ט

אין להעתיק או להפיץ ספר זה

או קטעים ממנו בשום צורה

ובשום אמצעי אלקטרוני או מכני

לרבות צילום והקלטה

ללא אישור בכתב מהמוציא

Printed in Israel

כל מי שמעוניין לזכות את הרבים בסיפורו האישי
בכל תחום שהוא, אשמח להיות שותף...

להזמנת כל ספרי
הרב אברהם אוהיון
ולמשלוחים בכל רחבי הארץ:

050-4164-500

איש קשר: מנחם

4164500@gmail.com

ohayon-books.co.il

למחבר אין כל קשר לאתר המכירות

דומה, כי דורות רבים לא קם בישראל אדם ומנהיג ששמש דמות ומופת לכל שכבות היהדות, לקטנים ולגדולים, לעמלי התורה כמו לפשוטי העם, כמו **ה'חפץ חיים'** זי"ע. דמותו הפבירה הכילה בתוכה גאונות אדירה לצד פשטות וענוה, יראת שמים תמימה לצד פקחות נדירה. חבריו, שנפוצו לכל פנפות תבל, כוללים בתוכם את **ה'משנה ברורה'** על ששת פרכיו, המהנה סוף פסוק והכרעה ברורה לכל השאלות המעשיות שכן ישראל נתקל בהן בארח חיו. למותר יהיה לתאר את רחב הכתפים הנדרש לצורך חבור שכזה, ואת הידיעה המקיפה והבהירות בכל דעות הפוסקים הנצבות בבסיס חבור זה. אף זהו פן אחד מני רבים בחבוריו של ה'חפץ חיים'. דומה, כי כל נושא או מצוה שבמשך הגלות נתפסו במעטה של שכחה, זכו לעדנה תחת קלמוסו. המפרסם שבהם הוא כמובן חטא לשון הרע, שעבר טפול יסודי הן מהפן ההלכתי בספר **'חפץ חיים'** והן מהפן המוסרי בספרים **'שמירת הלשון'**, **'זכר למרים'** ו**'חובת השמירה'**.

אף לא רק. מצות תלמוד תורה השקולה כנגד בלן, ולעמיתה חטא בטול תורה, נדונו בהרחבה בספר **'תורת הבית'** ובחלקים מספריו **'שם עולם'** ו**'שמירת הלשון'**. מצות גמילות חסדים ותשלום שכר שכיר ועוד, מצאו את בטוין בספרים **'אהבת חסד'**, **'אהבת האמת'**, **'שפת תמים'**, ועוד רבות בספרים **'חומת הדת'** ו**'דבר בעתו'**. מצבם של אחינו בני ישראל, שמחמת דחקם בארצות אירופה נאלצו לטל את מקל הנדודים ולהרחיק אל מעבר

ליים, לארץ האפשריות הבלתי מגבלות, נגע ללב הגדול והרחום. אותם יהודים, שאף אתמול ינקו וספגו לתוכם מהוי העירה היהודית, השלכו בבת אחת לארם העכור של חיי חמריית ורדיפה אחרי הדולר, מה שלא אחר להשפיע על השיכות לחיי תורה ומצוות. לצורך זה יצא ה'חפץ חיים' בחבורו **'נדחי ישראל'**, המחזק ברבים כושלות ומישר את סלם הערכים בצורה חדה ובהירה.

ועדין לא נגענו במאפין המרכזי באישיותו של מרן ה'חפץ חיים', והוא הקשר הישיר והבלתי אמצעי שלו עם בורא העולם. השפה הפשוטה והתמימה שבה היה פונה להשי"ת ומודה לו על כל החסדים שעשה עמו מיום הולדו ועד עתה, ועל כך שאזכה אותו לכתב את ה'משנה ברורה' ולהפיצו לכלל ישראל. לאחר מכן היה מתאונן על חטאיו ועל שאינו ראוי לכל אותם חסדים שנעשו עמו, מתנודה ומקבל לעתיד, ומכביר בקשות ותחנונות לבורא עולם שיהיה עמו ואל יעזבהו.

בנסיונות רבים וקשים נתנסה ה'חפץ חיים'; הן בחייו הפרטיים, בהתימתו בגיל צעיר, בפטירת בנו העלוי אברהם זצ"ל וחתנו הר"ג צבי לוינסון זצ"ל בדמי ימיהם ובפטירתה של רעינתו הראשונה, והן בחייו הצבוריים, בזמני סערה ותהפוכות עולמיות, מלחמות עקבות מדים, טלטולים והכרעות גורליות. אף כל אלו רק חשלו את רוחו והעמיקו את הקשר שלו עם בורא עולם, עם מצוותיו ועם תורתו.

ועל אף שגלם הוא בכל ישותו את דמות המלאך, ועיניו היו נשואות כל ימיו למעלה ולחיים שמעבר לכאן, עם זאת היו רגליו עומדות איתן על הקרקע. הוא היטיב לחוש את לבם של פשוטי העם והיה בקי בנבכי נפשם, כמו בכל היות העולם ותהפוכותיו, ויכול היה ליעץ לכל אדם לפי הלך רוחו.

נהרות של דיו ויריעות שחקים לא יצליחו להקיף

במלים מסכת חיים של תשעים וחמש שנים, אלפי ימים ומיליוני רגעים של עבודה עצמית ללא פשרות, מסירות נפש למען התורה ולמען הכלל. בא הספר הזה ומנסה לגעת בשולי הגלימה, לגלות את קצה קצה של הידיעה הרחבה, בעשרים וחמשה ספורים אותנטיים. ואפשר שיעניקו לנו, הקטנים, מעט משגים עד היכן יכול להעפיל בן תמותה...

נפרדים מה'חפץ חיים'?

לא. לא נפרדים!

כי גם כשחלפו למעלה משמונים שנה מאז פטירתו ועלייתו בסערה השמימה, דמותו עדין חיה ונצבת בכל בית יהודי. אם בהלכות שמירת הלשון השגורות בכל פה והנלמדות חזור ולמוד בכל שעת כשר ובכל התאספות רוחנית, אם בספרו ה'משנה ברורה' שמצוי בכל בית שההלכה היא נר לרגליו, אם בקבלות מעשיות של 'שעת שמירת הלשון' או חזוק בבין אדם לחברו.

מסכת שלמה של הנהגות הנחיל לנו ה'חפץ חיים' בדור יתום זה של עקבתא דמשיחא, שאין ספק כי הן הן המקרבות את פעמי הגאולה, והן שיובילו בקרוב ממש לשמיעת קולו של שופר המבשר על בואו של משיח ובנית בית מקדשנו, כפי ששאף וחלם ה'חפץ חיים' כל חייו.

ויהי רצון שיהיו הדברים לעלוי נשמתו הטהורה, ושנזכה כלנו להיות מן המקבלים פני משיח בקרוב בימינו, אמן!

וכאן המקום להודות לבורא עולם על שסיע בידי עד הלום, ובפרט בכל הקשור במישרין ובעקיפין לחנוך ילדי ישראל ברוח ישראל סבא. בפה אקדים ה', אפף לאלקי מרום, על כל הטובה אשר גמלני עד כה.

ראשית, אשגר מלות ברכה ואין סוף הפרת הטוב למי שמתלווה אלי בעבודתי, במסירות אין קץ ובנאמנות שלמה זה שנים, הלא היא עורכת הלשון המקצועית והמדיקת, הגב' **מירי הילסון**. תודה מיחדת מקרב לב נתונה לצירת בידי אמן הגב' **שרה קונופניצקי**, על ציורי הספר המלאים בחן מיחד, בהשקעה גדולה ובאיכות שאינה מתפשרת. אודה בזאת לצירת ברוכת הכשרים, האמנית הגב' **דבורה קוטובסקי** על ציור העטיפה המרהיב. חפנים של תודה והערצה לנקדנית והמגיחה המקצועית, הגב' **יהודית הירשמן**. תודה גדולה למגיהים ולמשפרי התכן היחודיים, רבי **מאיר ארלנגר** והגב' **נעמי נפרשטיק** על מלאכת המחשבת המדיקת ועל סיועם בכל עת. בן אודה למעצבת והגרפיקאית ביד אמן, הגב' **מירי פלקסר**, על עזוב ועמוד הספר מתחלתו ועד סופו, על עזוב העטיפה מלאכת מחשבת ורבת חן ועל הערותיה והארותיה בכל עניני הספר.

אחרית דבר, אודה לרעייתי הכבודה והחשובה, אשת חיל עטרת בעלה, מרת **נעמה תחי**, אשר היא כדבר המעמיד לכל מלאכת הקדש, משלה אני פועל, ממנה אני שואב את כוחותי, ולה אני חב את הכרת תודתי, כי לולא סיועה התמידית בכל המפעל הגדול הזה, לא יכלתי לברך על המגמר של שום יצירה, ולפיקה - שלי ושלכם, שלה הוא. יזכנו ה' לחיים ארפים ומתקנים ולראות נחת מפל עמלנו, אמן.

אמת חפץ
אברהם אוחיון

מִי רוֹקֵן אֶת הַדְּלָיִים?

יְלֵה. הַכֹּל נִמִּים אֶת שְׁנֵתָם.

בְּעֵירָה ז'טל שְׁרָרָה אֶפְלָה בְּרַחֲבוֹת, וְקָר עֵז הַרְגֵשׁ בַּחוּצוֹת. כָּל יְלָדֵי הָעֵירָה עָלוּ זֶה מִכָּבֶר עַל מִשְׁכָּבָם, מִתְּכַרְכְּלִים בְּשִׁמְיֹכְתָם הַנְּעִימָה וְאוֹגְרִים כַּחוֹת לְקִרְאֵת יוֹם הַמָּחָר. אֶפְלוּ אַחֲרוֹנֵי הַלוֹמְדִים בְּבֵית הַמְדַרְשׁ כָּבֶר נִפְרְדוּ מִן הַסִּפְסָל הָאֱהוּב, וּפְנוּ לְבֵיתָם לְשֵׁנָת לַיְלָה מְבֹרָכָת.

רַק בְּבֵית אֶחָד קָטָן, בְּקִצָּה הַסִּמְטָה, נִשְׁמָעָה לְפִתְעָה חֲרִיקָה קְלָה, וְדִלְת הַבַּיִת נִפְתְּחָה. דְּמוּת צְנוּמָה נִרְאָתָה יוֹצֵאת בַּחֲשָׁכָה, מְגַשֶּׁשֶׁת אֶת דְּרָכָה וּמִתְקַדְמָת בְּלֹאט בְּמוֹרֵד הַרְחוֹב.

מִי הוּא זֶה הַחוּמָק כֶּךָ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה מְקַפֵּיא, וּלְאֵן מוֹעֵדוֹת פָּנִיו?

הִיא זֶה יִשְׂרָאֵל מְאִיר הַקָּטָן בֶּן הַתְּשֻׁעָה, אֲשֶׁר לִימִים נוֹדַע שְׁמוֹ בְּכָל הָעוֹלָם הַיְהוּדִי בְּכַנּוּיוֹ הַחֶפְצִים חַיִּים.

בְּצַעֲדִים חֲרִישִׁיִּים פָּסַע הַיְלָד, תוֹךְ שֶׁהוּא מְהַדֵּק הַיֵּטֵב אֶת הַצְּעִיף שֶׁעַל רֹאשׁוֹ, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְעֵבֶר מְרִכְזֵי הָעֵירָה, שָׁם נִגְלָתָה לְעֵינָיו בְּאֵר הַמַּיִם, מְאִירָה בְּאוֹרָה הַחוּר שֶׁל הַלְּבָנָה. שְׁנֵי דְלָיִים גְּדוֹלִים נִצְבּוּ לְצַד הַבְּאֵר, מְלֵאִים בְּמַיִם עַד גְּדוּתֵיהֶם, וְשִׁכְבָּה דְקָה שֶׁל קֶרַח כָּבֶר נִרְאָתָה בָּהֶם.

בְּזִרְיוֹת נִגַּשׁ יִשְׂרָאֵל מְאִיר הַקָּטָן, תִּפְסַס בִּיַדְיוֹ הַקְּטָנוֹת בְּשְׁנֵי הַדְּלָיִים, וּבְבֵת אַחַת שִׁפְפוּ אֶת כָּל תְּכוּלָתָם עַל גְּבִי הָאֲדָמָה הַבְּצִיָּת. רַק כְּאֲשֶׁר וּדְאָ שְׁאֵף טַפַּת מַיִם לֹא נוֹתְרָה בְּדְלָיִים, הַנִּיחָם שׁוֹב עַל יַד הַבְּאֵר, וְחוֹזֵר לְבֵיתוֹ.

לַיְלָה אַחֵר לַיְלָה נִשְׁנָה הַדְּבָר, לַיְלָה אַחֵר לַיְלָה לֹא יָכַל יִשְׂרָאֵל מְאִיר לְהִרְדֵּם עַד שִׁשְׁפָּה אֶת הַדְּלָיִים. אֵף אֶחָד לֹא רָאָה בְּצִאתוֹ וּבְשׁוּבוֹ. אֵף אֶחָד גַּם לֹא יָדַע אֶת תְּכִנְיָתָם שֶׁל יְלָדֵי הָעֵירָה הַשׁוֹבְבִים שִׁמְצָאוּ לָהֶם מַעֲשֵׂה קְנֻדָּס, וּבְכָל עֶרֶב, כְּאֲשֶׁר רָאוּ אֶת מְנַדְלָה שׁוֹאֵב הַמַּיִם חוֹזֵר מְעֵמֵל יוֹמוֹ, מְלֵאוּ הֵם אֶת הַדְּלָיִים בְּמַיִם עַד גְּדוּתֵיהֶם. בְּרוּר הָיָה, כִּי בְּסוֹפוֹ שֶׁל הַלַּיְלָה הַקָּפוּא יִהְיֶה כָּל הַמַּיִם שֶׁבְּדְלֵי לְקֶרַח, וּבְמִשְׁךְ שְׁעָה אֶרְכָּה יֵאלֵץ מְנַדְלָה שׁוֹאֵב הַמַּיִם לְבַקֵּעַ אֶת הַקֶּרַח בְּגִרְזוֹן לְקוֹל מְצַהֲלוֹת הַיְלָדִים שִׁיִּצְפוּ בַּמְחִזָּה מְמֹרָחֵק...

יִשְׂרָאֵל מְאִיר עֲדִין הַנֶּפֶשׁ, לֹא יָכוֹל הִיא לְשִׂאת אֶת צַעְרוֹ שֶׁל מְנַדְלָה, שִׁיבְזָבְזוּ זְמַן רַב וְכַח בְּנִסְיוֹנוֹתָיו לְרוֹקֵן אֶת דְּלָיִיו בְּכַדֵּי לְהַתְחִיל אֶת עֲבוֹדַת יוֹמוֹ. בְּכָל לַיְלָה, כְּשֶׁאֲחֲרוֹן הַיְלָדִים כָּבֶר נָם אֶת שְׁנֵתוֹ, הִיא מְגִיעַ אֶל הַדְּלָיִים, וּבְטֶרֶם יִקְפְּאוּ הַמַּיִם, שִׁפְפוּ אֶת תְּכוּלָתָם...

וְלֹא הִבִּיעוּ הַיְלָדִים, מִי הוּא זֶה שֶׁבְּכָל לַיְלָה מְסַכֵּל אֶת מְזֻמָּתָם...

גוֹלָה לְמָקוֹם תּוֹרָה

וַתִּשַׁע הָיָה הַיֶּלֶד יִשְׂרָאֵל מֵאִיר. יֶלֶד נִפְלָא, מִתְמִיד עֲצוּם וּמֵאִיר פְּנִים לְכָלֶם. יוֹם יוֹם לָמוֹד בְּחֻדְרֵי הַמְּקוֹמִי בַּעֲיֵרְתוֹ ז'טל אֶצֶל הַמְּלַמֵּד רַבִּי מֹשֶׁה אֶהְרֹן.
 יוֹם אֶחָד קָרָא הַמְּלַמֵּד לְאָבִיו שֶׁל יִשְׂרָאֵל מֵאִיר, וְהִצָּעָה בְּפִיו: "יֹדַע אַתָּה כִּי בִנְךָ יִשְׂרָאֵל מֵאִיר - עֵלּוּי הוּא, גָּאוֹן וּמִתְמִיד, וּפְחָה בַּעֲיָרָה אֵין דֵּי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁיִּצְלִיחוּ לְלַמְּדוֹ בְּרָמָה הַגְּבוּוּהָ אֵלֶיהָ הַגִּיעַ. לָכֵן אֲנִי מִצִּיעָךְ לְקַחְתּוֹ לְוִילְנָה, הָעִיר הַגְּדוֹלָה, שָׁם יִלְמוֹד בְּחֻבְרַת לְמַדְנַיִם גְּדוֹלִים, וְשָׁם יוּכַל לְהִתְפַּתַּח וּלְגַדֵּל בְּתוֹרָה כְּפִי שְׂרָאוּי לּוֹ."
 שָׁמַע הָאָב אֶת הַהִצָּעָה וְקִבֵּל אוֹתָהּ. "אָבֵל אֵיךְ יִסְתַּדֵּר לְבַדּוֹ בְּעִיר הַגְּדוֹלָה?" חִשְׁשָׁה אָמוֹ, "יֶלֶד כָּל כֶּף קָטָן..."

אוֹלָם כְּשֶׁשָׁמַע יִשְׂרָאֵל מֵאִיר אֶת הַרְעִיוֹן, קִפֵּץ מִשְׂמֻחָה: "הֲלֵא כָּל רְצוֹנִי הוּא לְגַדֵּל בְּתוֹרָה", אָמַר בְּנִחְשׁוּת. וְכֵן נִפְלָה הַהַחְלָטָה, וּבְרַגְשׁוֹת הוֹדֵיָה וְשִׂמְחָה מְהוֹלִים בְּחֻשְׁשׁוֹת וּבְתַפְלוּת, הִכִּינָה לּוֹ אָמוֹ מְזוּדָה קָטָנָה עִם בְּגָדִים, וְכֵן יָצָא לְדֶרֶךְ הָאָרֶץ.

גַּם בְּוִילְנָא, בֵּין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַגְּדוֹלִים, הִמְשִׁיךְ הַיֶּלֶד לְלַמֵּד בְּאוֹתָהּ הַתְּלַהּבוֹת וּבְהִתְמַדָּה, וְעַד מִהֲרָה הִתְפָּרַסֵם שָׁמוֹ כְּעֵלּוּי מְז'טל'.

עַד גִּיל אַחַת עֶשְׂרֵה עָלָה יִשְׂרָאֵל מֵאִיר וְהִתְעַלָּה, וַיִּדַע כְּבָר מֵאִתֵּם דְּפִי גְמָרָא בְּעַל פִּה! וְאִז קָרָה הָאָסוֹן. מִגַּפַּת הַחֲלִירֵעַ הִתְפַּשְׁטָה בְּאִירוֹפָּה, מִחֲלָה קָשָׁה וּמִדְּבַקָּת, וְרַבִּים רַבִּים נִדְּבְקוּ בָּהּ. גַּם לְעִירָה ז'טל הַגִּיעָה הַמְּגַפָּה, וּפָגְעָה בְּרַבִּי אַרְיָה זָאב הַכֹּהֵן, אָבִיו שֶׁל יִשְׂרָאֵל מֵאִיר.

שְׁבוּעוֹת אַרְבָּים שָׁכַב רַבִּי אַרְיָה זָאב כְּשֶׁהוּא מִתְיַסֵּר וְנֶאֱנָח מִכְּאֻבִים. בְּנֵי הַבַּיִת שָׁהוּ לְיָדוֹ, מְנֻסִים לְהַקֵּל, וּבַעֲקָר לְהִתְפַּלֵּל לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁירְחַם עֲלָיו וַיִּרְפָּאֵהוּ. גַּם יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הִקְטִין חֲזוֹר הַבַּיִתָּה, וְהִרְבָּה כָּכֵל יְכַלְתּוֹ בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּנִים, אֶךְ לְמַרְבֵּה הַצָּעֵר, לְאַחַר חַג הַסְּפּוֹת נִפְטַר הָאָב הַגְּדוֹל, רַבִּי אַרְיָה זָאב. צָעַר גְּדוֹל נִפְלַע עַל הַמְּשֻׁפָּחָה, וּבַעֲקָר עַל יִשְׂרָאֵל מֵאִיר שֶׁאֵהָב כָּל כֶּף אֶת אָבִיו.

מִי יִרְפָּא אֶת הַצָּעֵר? כִּיצַד אֶפְשֶׁר לְהִמְשִׁיךְ בְּלִי אָבָא הַטּוֹב? הַמְּחֻשְׁבוֹת הַנוֹגוֹת מְלָאוּ אֶת רֵאשׁוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל מֵאִיר, עַד שֶׁבְּרַגַע אֶחָד, בְּהַחְלָטָה נְחוּשָׁה, גָּרַשׁ אֶת הַמְּחֻשְׁבוֹת הַמְּצִיקוֹת וְהַחְלִיט: מַעַתָּה אֶתְמִיד יוֹתֵר וְאֶשְׁתַּדֵּל לְגַדֵּל עוֹד וְעוֹד בְּתוֹרָה, כֶּף יִשְׁמַח בִּי אָבָא מִגֵּן עֵדוֹן, וְה', אָבִי יִתּוּמִים, יִהְיֶה בְּעֵזְרִי.

מֵאִז הִמְשִׁיךְ יִשְׂרָאֵל מֵאִיר לְשָׁקֵד עַל לְמוֹדֵיו, כְּשֶׁאֲחִיו הַגְּדוֹל אֶהְרֹן עוֹזֵר לוֹ וּלְמוֹד עִמּוֹ. כִּי כְּשֶׁרוֹצִים בְּאַמֶּת וּמְשֻׁדָּדִים, שׁוֹם דְּבַר אֵינוֹ יְכוּל לְהַפְרִיעַ.

שְׂדוּךְ לְמַעַן אִמָּא

א! ללמוד תורה! להרגיש את המתקוות בכל מלה! להבין ולדעת הכל! - איזה אשר חש ישראל מאיר הנער, שלא פסק מלהגות בתורה הקדושה בין תלמידי החכמים בישיבת וילנה.

בן שש עשרה שנה היה ישראל מאיר, כשאמו האלמנה נשאה בשנית לרבי שמעון מראדין. רבי שמעון היה תלמיד חכם טוב לב, וגם הוא התאלמן מאשתו. כך התחתנו שניהם, ואמו של ישראל מאיר עברה לגור בביתו של בעלה החדש אשר בעירה ראדין. כעת שוב יכול היה ישראל מאיר הנער ללמוד באין מפריע. רבי שמעון היה שולח לו אכל ובגדים ודאג לו לכל צרכיו, וכך גדל הנער והתעלה בלמוד התורה.

גדל ישראל מאיר העלוי, והפך לבחור. כאשר הגיע לגיל שבע עשרה, כבר הגיעו טובי השדכנים להציע לו שדוכים: זה הציע את בתו של הגביר הזה, וזה הציע את בתו של תלמיד חכם אחר; כלם רצו לזכות בו כחתן לבתם, וכלם, כמובן, הציעו נדוניה נדיבה, כדי שיוכל ישראל מאיר להמשיך לגדל בתורה.

אלא שאז הגיע ר' שמעון, אביו החורג של ישראל מאיר, אל אשתו, היא אמו של ישראל מאיר, ובפיו הצעה: "הנה לי יש בת מאשתי הראשונה. אמנם היא גדולה ומבגרת מישראל מאיר, אך בכל זאת רצוני שהיא, ורק היא, תנשא לבנה העלוי". "מה זה עלה בדעתך?" התפלאה האם, "הלא הצעות טובות ועשירות כל כך מגיעות לבני, ומדוע שיתחתן עם בתך, שאין לה לא יחוס ולא עשר וכבוד?" כך דברו והתנכחו ההורים, עד פי התקלקלו היחסים ביניהם.

שמע על כך ישראל מאיר עדין הנפש, ואמר לאמו: "אמא יקרה! רוצה אני להתחתן עם בתו של ר' שמעון! אינני מוכן שבגלל זה יהרסו היחסים ביניכם! כן, אני אשא אותה לאשה. היא נערה צנועה וטובה, ועדיפה היא לי מכל האחרות העשירות והמיוחסות..."

כך קם ונהיה השדוך. למרות התנגדותו של האב, ר' אהרן, למרות פליאתם של השדכנים ושל כל חבריו, ועל אף שהפלה גדולה היתה ממונו בכמה שנים - העקר שאמו לא תפגע ולא תפרד חלילה מבעלה...

ישראל מאיר ואשתו הקימו יחד בית של תורה, ובזכותה של אשתו הצדקנית יכול היה לשקע עוד ועוד בתורה. במשך כל השבוע היה לומד בבית המדרש, ורק לשבת היה חוזר הביתה. כל ימיו שמח רבי ישראל מאיר על כך, והודה לאשתו שעזרה לו.